

SANDA TOMA

Între meseria mea și mine

De cum începi să deschizi ochii în viață afli că într-o bună zi vei înceta să mai exiști. Dar ce se întâmplă între început și sfârșit — axul principal în jurul căruia va gravita existența ta —, ce vei face de-a lungul acestei existențe este foarte greu de aflat.

Calea! Meseria pe care ți-o alegi. Profesiunea căreia îi vei închina existența și care la rându-i, te va ajuta să exiști — care te justifică în fața umanității — te individualizează și totodată te corelează cu semenii tăi.

— Ce te-ai face dacă n-ai fi actriță?

— Tot actriță!

Iată unicul și marele noroc al vieții mele. Nu am greșit drumul. Nu mă socotesc o profesoară, o doctoriță, o croitoreasă etc. — ratată. Mi-am ales singura meserie care

concordă cel mai exact cu toate datele mele naturale.

Întimplarea a făcut să-mi aleg această profesiune — de care, la început nu aveam nici un fel de idee, în fața căreia m-am prezentat ca o coală de hirtie nescrisă — dar care — asemeni ploii de toamnă — îndelungată și pătrunzătoare — m-a inundat, m-a îmbătat, m-a copleșit și m-a implinit.

Observam, de-a lungul anilor, cu nespusă bucurie — cum între meseria mea și mine se stabilește un acord perfect. Jocul cinstit (fair play!) este clauza de căpățîi din contractul pe care Thalia și cu mine l-am semnat. Jocul cinstit și practicat numai pe „altarele” consacrate acestui scop. Nu joc teatru în viață și nu mă impresionează teatrul jucat în viață. Pling la filmele de desene animate, dar zimbesc cînd — după tra-

gerile obișnuite ale cortinei, încep patetismele în culise.

Avantajele și dezavantajele acestei ocupații?! Există cu duiumul!

Pe scara ierarhică a Muzelor — noi actorii sîntem niște bieți paria. Nu sîntem socotiți creatori. Acesta e un titlu nobil rezervat pentru alți oficianți ai celor 7 Arte.

Și totuși se vorbește despre creația cutărui actor în cutare rol! Cînd o astfel de creație are loc — să fie oare numai meritul creatorului-scriitor, al creatorului-regizor sau poate al creatorului pictor scenograf? Avantajul de a fi recunoscută pe stradă nu constituie o consolare — pentru că de cele mai multe ori prefer să nu fiu recunoscută —, popularitatea îmbrăcînd adesea aspecte dureroase.

În ciuda acestor inconveniente și încă a multor altora, în ciuda regizorilor care ne

vor uneori marionete — a publicului care adesea ne judecă în necunoștință de cauză — amestecîndu-ne caragialesc viața cu scena și scena cu viața, a cronicarilor — după criteriile cărora noi plătim întotdeauna oalele sparte, în ciuda celor de-acasă care ne răsfață peste măsură, suportîndu-ne în schimb nervii (strungurile noastre uzate cu care ne luăm diploma de inginer al sufletului la fiecare premieră!) — dar pe de altă parte își iau revanșa împopotonîndu-se cu noi —, în ciuda celor care ne desconsideră, și chiar în ciuda propriilor mele clipe de crunt realism — cînd permanenta teamă de ridicul ia forme grotești și spaima de a nu fi în rînd cu ceilalți („civilii“!) mă zăpăcește — îmi iubesc meseria, fie și numai pentru puținele clipe de înălțare sufletească pe care mi le oferă și pe care la rîndul meu — le ofer...

cronica histrionului

PROFESIUNEA

MEA —

ADOLESCENȚA

Ne caracterizează, desigur, și avutul nostru. Tot ce am strîns, zi după zi: obiecte, gînduri, sentimente. Dar mai ales ne definim prin ceea ce ne lipsește. Căci sîntem, noi oamenii, făcuți din foamete. Foamea de adevăr, de păcat. Foamea de dragoste, de putere. Foamea de glorie, de bani, și de dreptate. Iar dincolo de ele — omenească, prea omenească — foamea de nesfîrșit. Într-una tindem, spărgînd limitele, să fim ceea ce ne sîntem. „Uomo universale“, dacă s-ar putea, peregriinînd prin toate ipostazele existenței.

Dar Benvenuto, Pico și Alberti s-au stîns ca licornii, intrînd în fabulă. Iar omul modern, sub pedeapsa rămînerii în aproximație, trebuie să opteze. Să se constrîngă de bună voie la îngus-

time. Atunci — luînd pîlda grădinarului care trimite seva spre vîrf amputînd crengile — îl omorîm pe artistul din noi, pe cititorul în stele, pe exploratorul care am fi putut fi și pe aruncătorul cu sulița. Îl ucidem pe retor, pe vraci, nelăsînd în viață decît — să zicem — inginerul. Și ne consumăm nenumărate renunțări într-o singură opțiune fundamentală. Căpătăm conștiința limitei. Ne maturizăm.

Actorul însă, și-a făcut din adolescență o profesiune. El rămîne, la orice vîrstă, un nematur, bintuit de foamea nesfîrșitului.

De aceea, se și refuză cu atîta încăpăținare pe sine, ca individ limitat, asumîndu-și necontenit identități străine.

„Săptămîna trecută — spune el — am dormit peste Argos. Ieri am furat aur; iar astăzi-seară, vino să mă vezi, voi fi sfințit“.

„E posibil să fi fost și tilhar — i se răspunde — s-au mai văzut tilhari de o noapte și domnii de-un ceas. Dar în sfințenie nu încape alternanță, iar exercițiul — ca s-o atingi — durează viața“.

„Uino să mă vezi — insistă actorul — astăzi-seară voi fi sfințit“.

Și, câteodată, este.

Ion Omescu